

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izglītības un zinātnes
ministrija

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Latvijas Universitāte
Pedagoģijas, psiholoģijas un
mākslas fakultāte

IZGLĪTĪBAS PĒTNIECĪBAS
INSTITŪTS

Starptautiskā mācību vides pētījuma OECD TALIS 2018 rezultāti: skolotāji un skolu direktori – vadība un līderība, novērtēšana un atsauksmes par darbu, apmierinātība ar darbu

Otrais ziņojums
Andrejs Geske

Starptautiskais mācību vides pētījums OECD TALIS 2018

- TALIS trešais cikls: 2016. – 2020.
- Kopumā pētījumā, aptaujājot pamatskolas vecāko klašu skolotājus un viņu skolu direktorus, piedalījās 47 valstis vai valstu daļas.
- No Latvijas piedalījās 135 skolu 2315 skolotāji un 136 skolu direktori.

Liels paldies pētījuma dalībniekiem!

OECD TALIS 2018

Pirmais ziņojums – skolotāji un skolu direktori –

- kvalifikācija,
- nodarbinātība un slodze,
- darbā ievadīšana un
- profesionālā pilnveide

ipi.lu.lv – LU PPMF Izglītības pētniecības institūts

OECD TALIS 2018

Otrais ziņojums – skolotāji un skolu direktori –

- vadība un līderība,
- novērtēšana un atsauksmes par darbu,
- apmierinātība ar darbu.

VADĪBA UN LĪDERĪBA

Skolu autonomija

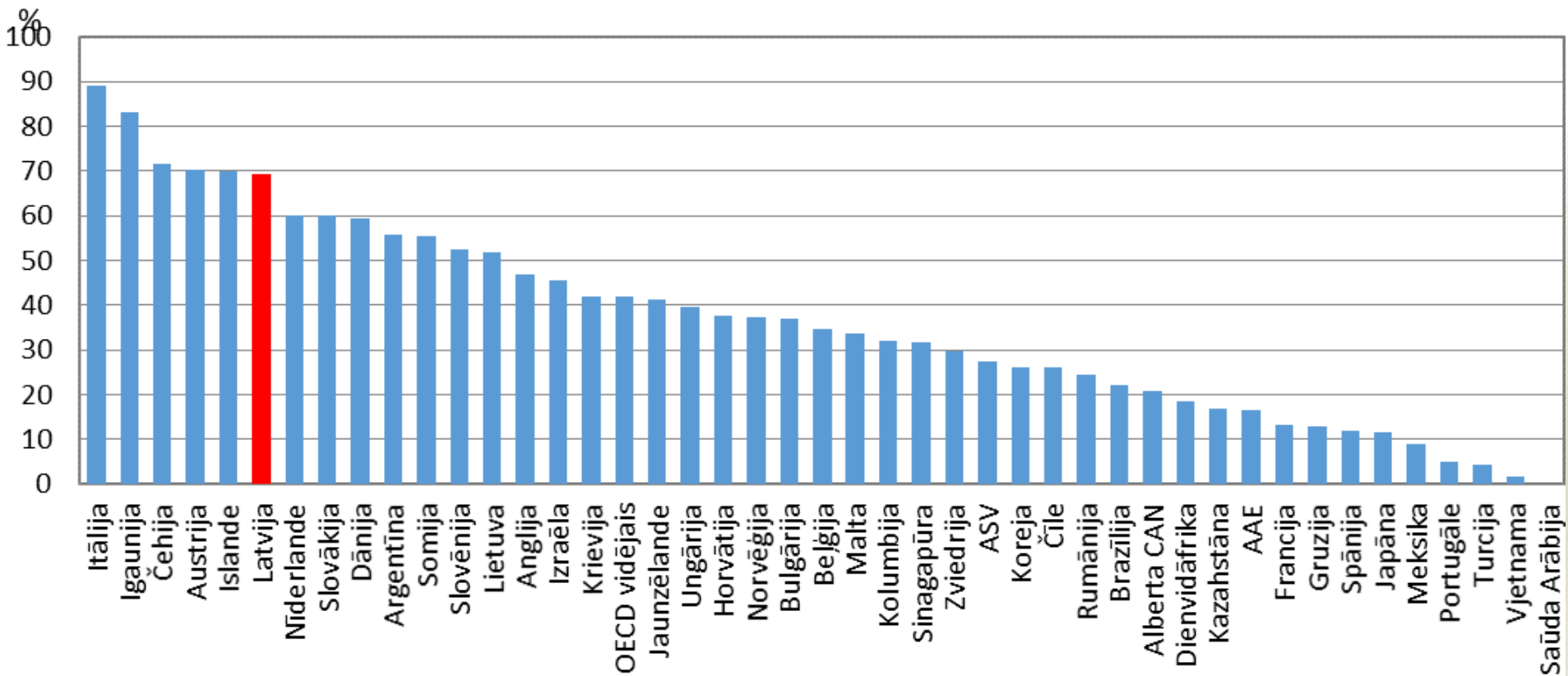
	Igaunija	Somija	Latvija	Lietuva
Skolotāju izvēle darbam skolā	100	82	100	100
Skolotāju atbrīvošana no darba vai atstādināšana	100	58	100	100
Mācību līdzekļu izvēle	99	100	100	99
Piedāvāto mācību priekšmetu izvēle	100	91	92	93
Lemšana par skolas budžeta sadalījumu	94	96	91	94
Mācību priekšmetu satura noteikšana	95	76	87	94
Skolotāju sākotnējās darba algas noteikšana	95	23	72	79
Skolotāja darba algas pieauguma noteikšana skolām vai saskaņojot. Dati no skolu direktoru aptaujām.	77	21	71	82

Direktora līderība

	Igaunija	Somija	Latvija	Lietuva	OECD
Darbības, lai nodrošinātu, ka skolotāji jūtas atbildīgi par skolēnu mācību rezultātiem	53	34	90	87	68
Darbības, lai nodrošinātu, ka skolotāji uzņemas atbildību par mācīšanas prasmju uzlabošanu	49	49	83	81	63
Atgriezenisko saite skolotājiem, balstoties uz novērojumiem	35	38	81	61	50
Skolas administratīvās procedūras un ziņojumi	63	35	71	86	65
Darbības, lai atbalstītu sadarbību starp skolotājiem jaunu mācīšanas paņēmienu izveidošanā	45	65	70	63	59
Sadarbība ar skolotājiem, lai risinātu disciplīnas problēmas klasē	35	56	62	44	59
Mācību vērošana klasē	15	10	36	45	41
Ar stundu sarakstu saistīto problēmu risināšana	25	76	24	12	42

Skolu skaits procentos, kurās direktors bieži vai ļoti bieži veic attiecīgās līderības aktivitātes. Dati no skolu direktoru aptaujām.

Skolotāju līderība

Skolotāju procents, kuriem ir būtiska loma lēmumu pieņemšanā saistībā ar skolas politiku, mācību saturu un mācīšanu. Dati no skolu direktoru aptaujām.

Skolotāju līderība

	Igaunija	Somija	Latvija	Lietuva	OECD
Mācību līdzekļu izvēle	88	87	85	88	75
Skolēnu disciplīnas politikas un procedūru noteikšana	71	38	70	42	40
Skolēnu novērtēšanas politikas noteikšana	81	42	70	52	42
Mācību priekšmetu satura noteikšana	83	68	59	78	52
Piedāvāto mācību priekšmetu izvēle	75	64	52	42	39

Skolu skaits procentos, kurās attiecīgo lēmumu pieņemšanā skolotājiem ir būtiska loma. Dati no skolu direktoru aptaujām

Vadība un līderība

Salīdzinājumā ar citām OECD valstīm un mūsu tuvākiem kaimiņiem Latvijā

- **Ir augsta skolu autonomija.**
- **Skolu direktori un skolotāji plaši veic līderu funkcijas savās skolās.**

SKOLOTĀJU NOVĒRTĒŠANA UN ATSAUKSMES PAR DARBU

Atsauksmes par darbu

	Igaunija	Somija	Latvija	Lietuva
Skolēnu aptauju atbildes par mācīšanu	36	79	22	23
Skolotāju zināšanu novērtējums	38	80	19	16
Skolotāju darba pašnovērtējums (piem., novērtējuma portfolio prezentācija, darba analīze, izmantojot video ierakstu)	54	90	13	16
Skolēnu ārējie rezultāti (piem., valsts pārbažu darbu rezultāti)	23	73	12	24
Skolas līmeņa un klases līmeņa rezultāti (piem., mācību darba, projektu, testu rezultāti)	19	71	8	11
Mācību darba novērošana klasē	16	61	3	3

*Skolotāju skaits procentos, kuri konkrētajā skolā **nekad nav** saņēmuši atsauksmes par savu darbu.*

Atsauksmes par darbu

	Igaunija	Somija	Latvija	Lietuva
Pedagoģiskās prasmes manā mācāmajā priekšmetā	78	67	88	85
Skolēnu vērtējumu pielietojums mācīšanās uzlabošanai	74	54	85	86
Zināšanas un izpratne manā(-os) galvenajā(-os) priekšmetā(-os)	67	64	81	74
Klasvadība	64	54	60	64
Metodes darbam ar skolēniem ar īpašām vajadzībām	49	47	52	51
Metodes darbam multikulturālā vai daudzvalodu vidē	23	21	30	22

*Skolotāju atbildes "Jā" procentos uz jautājumu: Domājot par atsauksmēm, ko esat saņēmis(-usi) pēdējo 12 mēnešu laikā, vai tās **rosināja pozitīvas pārmaiņas** jūsu skolotāja darbā kādā no tālāk minētajiem aspektiem?*

Skolotāju novērtēšana

	Igaunija	Somija	Latvija	Lietuva	OECD
Ar skolotāju tiek apspriesti pasākumi, kā samazināt vājās vietas mācību procesā.	100	97	100	100	98
Tiek izstrādāts profesionālās pilnveides / mācību plāns.	96	89	93	97	90
Skolotāja atalgojuma palielināšana vai naudas prēmiju izmaksāšana	88	53	89	82	41
Izmaiņas skolotāja darba pienākumos (piem., pienākumu palielināšana vai samazināšana)	91	82	86	64	70
Izmaiņas skolotāja karjeras izaugsmes iespējamībā	75	39	84	58	53
Tiek nozīmēts mentors, lai palīdzētu uzlabot skolotāja darbu.	79	50	65	64	71
Atlaišana vai darba līguma nepagarināšana	66	76	50	35	51
Tiek piemērotas finansiālas sankcijas	13	0	28	12	15

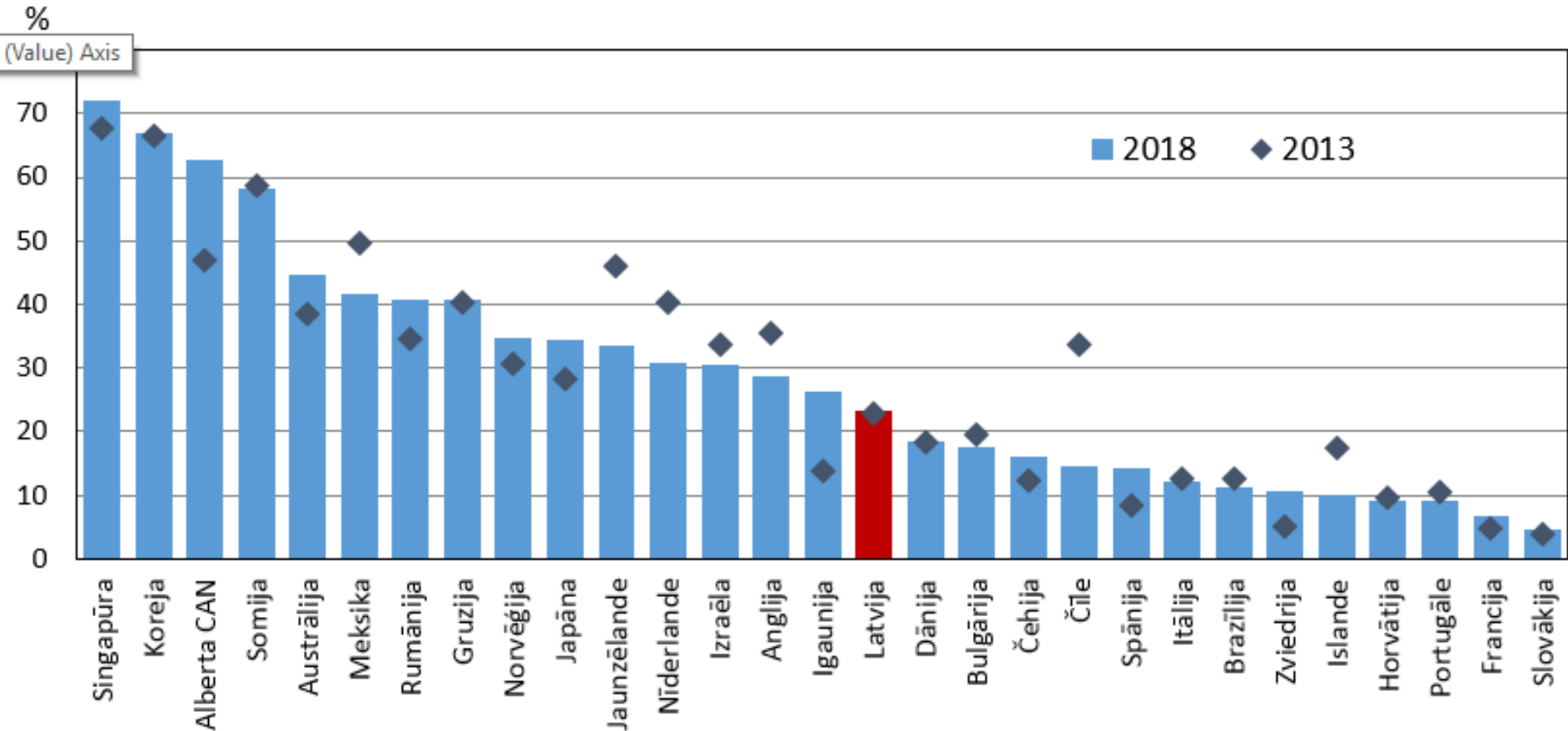
Skolu skaits procentos, kurās pēc skolotāju novērtēšanas tiek veiktas attiecīgās darbības. Dati no skolu direktoru aptaujām.

Latvijas skolotāji

- **Salīdzinoši bieži saņem atsauksmes par savu darbu.**
- **Tās tiek uztvertas pozitīvi un lielākoties uzlabo skolotāju darbu.**
- **Skolotāju novērtēšanas rezultāti parasti ir orientēti uz viņu izaugsmi, bet var būt arī finansiālās sankcijas vai atlaišana.**

SKOLOTĀJU APMIERINĀTĪBA AR DARBU

Skolotāju profesijas prestižs

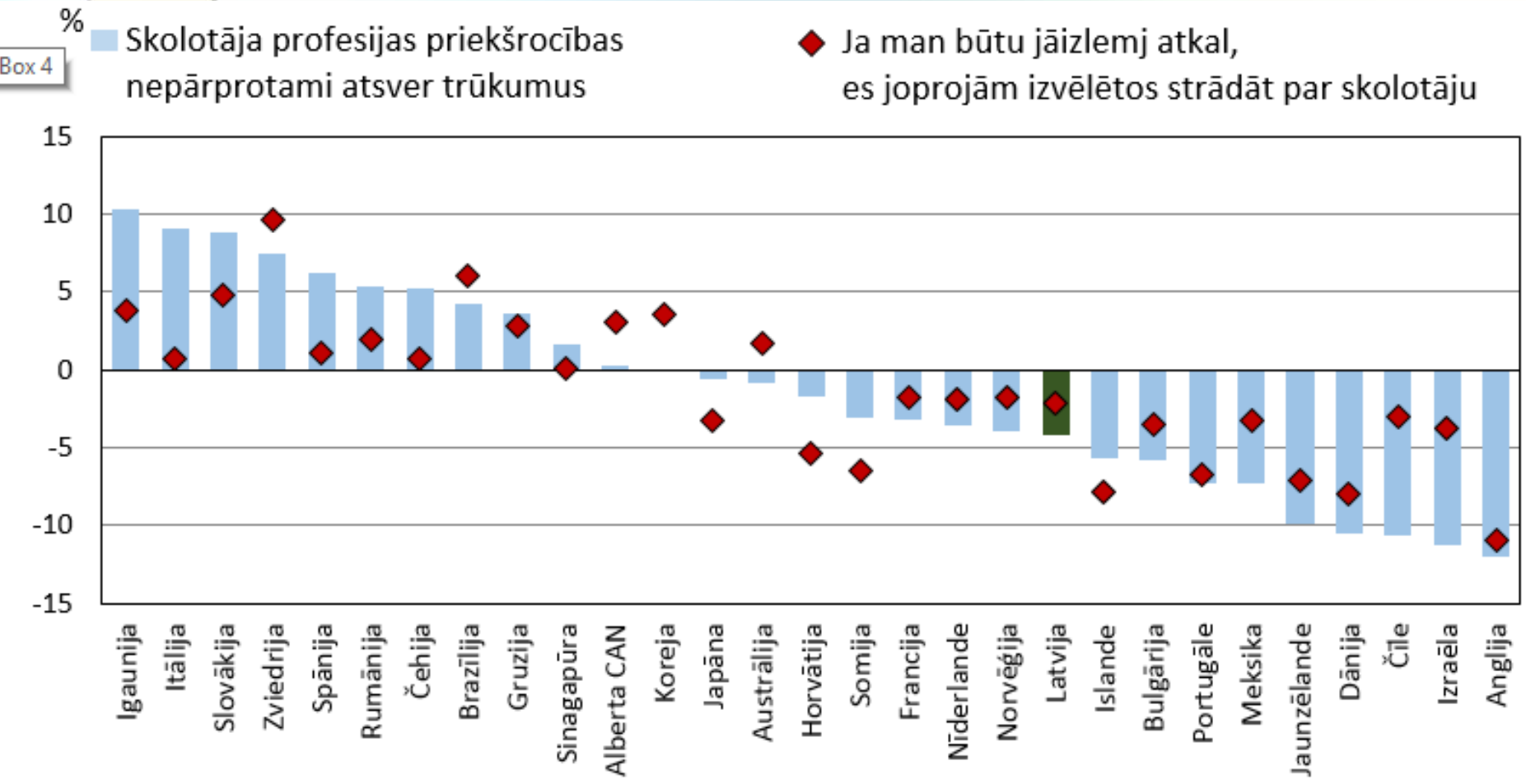
*Skolotāju skaits procentos, kuri piekrīt vai pilnīgi piekrīt, ka **skolotāja profesija sabiedrībā tiek cienīta**. Dati no skolotāju aptaujām.*

Skolotāju profesija

	Igaunija	Somija	Latvija	Lietuva	OECD
Skolotāja profesijas priekšrocības nepārprotami atsver trūkumus.	80	92	57	76	76
Ja man būtu jāizlemj atkal, es joprojām izvēlētos strādāt par skolotāju.	74	79	65	64	76
Es nožēloju, ka nolēmu kļūt par skolotāju.	6	6	11	16	9
Es apsveru, vai nebūtu bijis labāk izvēlēties citu profesiju.	30	34	38	59	34

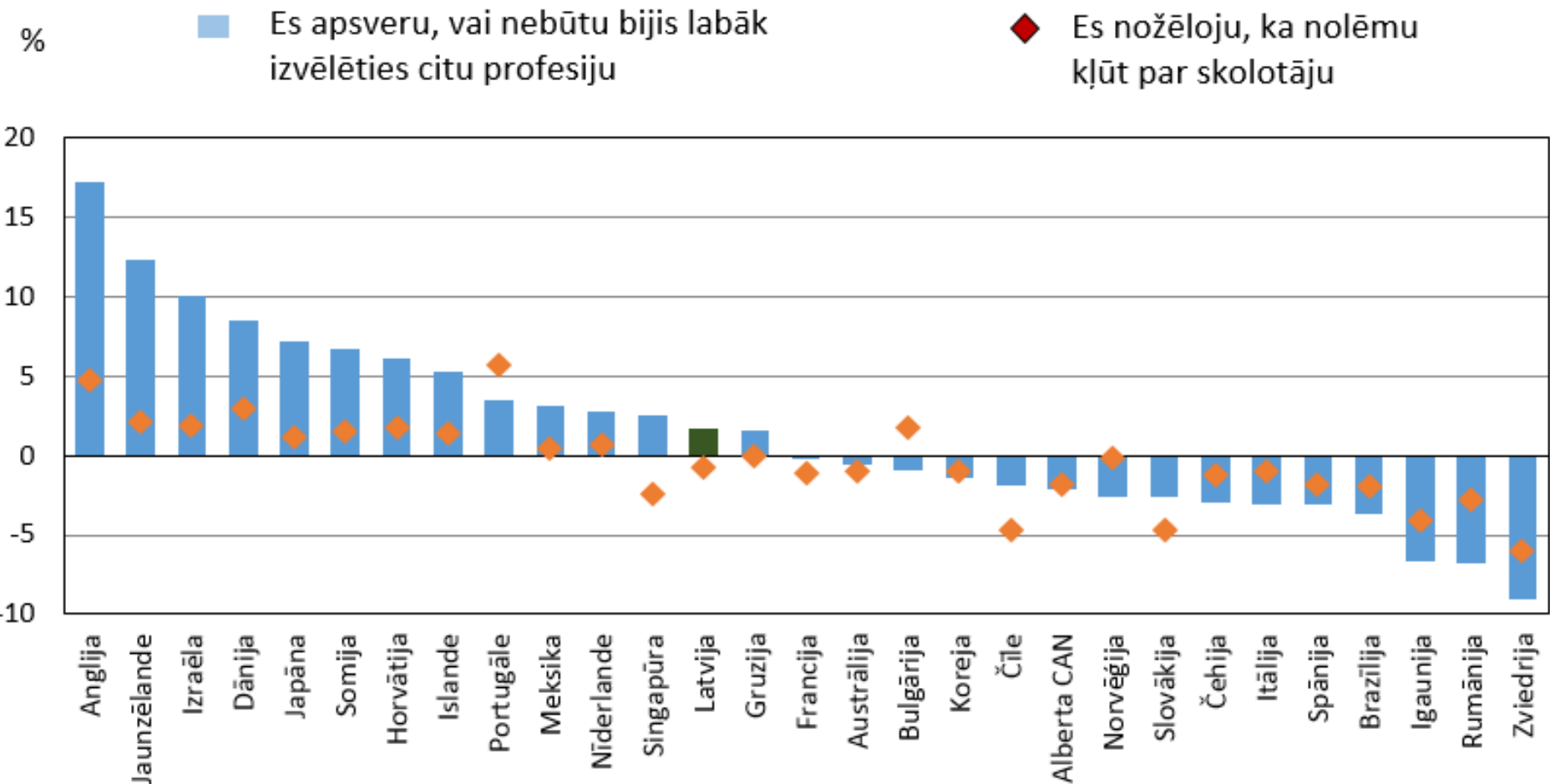
*Skolotāju skaits procentos, kuri piekrīt vai pilnīgi piekrīt šiem apgalvojumiem **par skolotāju profesiju**. Dati no skolotāju aptaujām.*

Izmaiņas – pozitīvais aspekts

Skolotāju viedokļu *izmaiņas par profesiju* no 2013. līdz 2018. gadam – pozitīvais aspekts. Dati no skolotāju aptaujām.

Izmaiņas – negatīvais aspekts

Skolotāju viedokļu izmaiņas par profesiju no 2013. līdz 2018. gadam – negatīvais aspekts. Dati no skolotāju aptaujām.

Apmierinātība ar darbu savā skolā

	Igaunija	Somija	Latvija	Lietuva	OECD
Es vēlētos strādāt citā skolā, ja tas būtu iespējams.	13	20	14	15	20
Man patīk strādāt šajā skolā.	85	87	94	90	90
Es ieteiktu savu skolu kā labu darbavietu.	82	82	88	81	83
Es esmu apmierināts(-a) ar savu sniegumu šajā skolā.	92	94	94	91	93
Visumā es esmu apmierināts(-a) ar savu darbu.	94	88	91	83	90

*Skolotāju skaits procentos, kuri piekrīt vai pilnīgi piekrīt šiem apgalvojumiem par **skolotāju darbu savā skolā**. Dati no skolotāju aptaujām.*

Salīdzinot ar citām OECD valstīm un tuvākiem kaimiņiem, Latvijā skolotāji:

- Ir mazāk apmierināti ar skolotāju profesiju.**
- Ir apmierinātāki ar savu darbu savā skolā.**

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izglītības un zinātnes
ministrija

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Latvijas Universitāte
Pedagoģijas, psiholoģijas un
mākslas fakultāte

IZGLĪTĪBAS PĒTNIECĪBAS
INSTITŪTS

OECD TALIS 2018

ipi.lu.lv

oecd.org/talis

andrejs.geske@lu.lv